

# GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta este de 2 ori: Mercurul si Duminica, F6ia, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tiera esterne 12 fl. v. a. pe unu anu seu 2 1/2 galbini mon. sunatoria.

Anulu XXXIII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 er. Taca timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 86.

Brasiovu 16/4 Novembre

1870.

## MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

**Brasiovu 15 Nov. 1870.**

Situatiunea incepe a amenintia cu furtune mari si necalculabile in desastrela ce le potu lasa dupa descarcarea furiei ingrecate. Nu mai e indoela, ca pornirea, ce o fece internuciulu rusescu in Constantinopole mai adeunadi, pretendiendu nerecunoscerela tractatulu de Parisu dela 1856, a devenitu in ajunulu punerei in actiune, si Orientulu va simti cu amaratiune inscenarea planurilor ruso-orientali, deca Europ'a nu va redica manusi'a aruncata de Rusi'a. Tocma primimu una telegrama dela

**Vien'a 12 Nov. Rusi'a a anulat tractatele dela 1856.** Se asecura, ca reprezentantii diplomatici ai Rusiei au facutu dechiarare oficiale atatu la constantinopole, catu si la Vien'a si Londonu, ca Rusi'a nu se mai tiene mai multu legata de tractatele din anulu 1856.

Acesta scire o adeveresce alta depesia din Vien'a 14 Nov., care dice, ca „nota regimelul rusescu sosita aici pretinde, ca se se desfiintieze marginirea navigatiunei rusesci in marea negra si totu de odata se se restituia si Turciei deplina nedependintia.“ „N. Fremdenbl.“ afla din fontana securu, cumca dela inalt'a Porta inca a sositu in Vien'a o nota, care cuprinde espresuniile dorintiei inaltei Porti, ca se se conchiame unu congressu in Vien'a pentru punerea in ordine a relatiunilor europene.

E deajunsu a sci, ca Rusi'a nu mai vre a recunosce **tractatele** din 1856, pentruc'a se conchidemu de aici cu strictetia puritanica, ca, deca nu se va aduna vreunu congressu, Europ'a va deveni intraga unu teatru de resbelu, si acesta toma pentru cuventulu „tractatele din 1856“, cari tiermurescu liber'a actiune a Rusiei in Orientu si a poteriloru in favorea ecuilibrului european, pentru care se porta resbelulu din Crimea. Tractatulu de Parisu 30 Martiu nu place Rusiei, ca i opresce a tiené nai de resbelu in marea negra si intarituri in Baltic'a Aaland; ér' celu din 15 Aprile 1856 intre Angli'a, Austri'a si Franci'a, e tractatu de aliantia pe eternitate, pentru principiulu aperiarei ecuilibrului european, care ricaie pe Rusi'a la ficati, ca cum ar' fi indreptatu in contra ei, candu ar' vre a pescui in Oriente!

Se pare, ca tocma acum vre Rusi'a se sparga acesta aliantia, candu Franci'a e slabita si storsa de sange si averi prin Prusi'a, si candu Austri'a geme de durerile natiuniloru si de nemultumirile loru cu suprematisarea dualismului, ér' Angli'a incepe a-si aduce aminte de acesta aliantia si nu mai póte suferi o depredare si debilitare mai umilitoria a aliatai Francie. Alea jacta! Rusi'a arunca manusi'a acestei aliantie; si deca Austri'a nu se va alatura la vechi'a aliantia nordica — candu romano-latinismulu ar' deveni tient'a unei atari aliantie dupa testamentulu lui Petru celu mare — atunci Europ'a va fi taiata in doue tabere cu doue capete: Germani'a si Rusi'a; atunci Orientulu va trebui se devina teatrulu resbelului in una, ér' Occidentulu in cecalalta tabera; deca republicanismulu nu va trage dunga preste socotele in momentele exaltariloru panslave si pangermane. — Dér' se trecemu la

### Campulu resbelului.

Republic'a Franciei, reportá de curundu doue

victorie, cari indoira curagiulu si marira sperantiele francesiloru de a devince pe inamicu. Acesta perspectiva ni o aduce depesi'a urmatória:

Tours 13 Nov. Gambetta se adresa catre armat'a dela Loire cu o vorba plina de incredere, in care relevaza pusetiunea, dicundu, ca armat'a se afla acum pe drumulu ofensivu catra Parisu. Republic'a francesa a organizatu aperiarea Franciei si acum se afla in pusetiune, ca se póta ecsercita isband'a nationala asupra prusianiloru! In fine asecuraza, ca armat'a nationala va esi din lupt'a acest'a incununata cu victoria.

O vorba cu atata incredere in gur'a unui ministru republicanu presupune o fortia organizata in Franci'a. Éca semnele:

Versailles 11 Nov. (oficiale). Generalulu Tann s'a retrasu, combatendu, din Orleans, inaintea unor puteri superioare.

Tours 11 Nov. Generalulu Aurelles, dupa o lupta de doue dile, a luat Orleansulu si este in gón'a inamicului.

Perderile francesiloru suntu de 2000 de morti si raniti. Perderile inamicului suntu cu multu mai considerabile. Amu facutu mii de prisionari in góna. Amu luat doue tunuri, 20 carre cu munitiuni si multe carre cu aprovisionarile armatei prusiane. —

„Monit.“ Romaniei are depesia:

Tours 10 Nov. O circularia a dlui Jules Favre, aratandu pentru ce n'au isbitu negociarile relative la armistitiu, dice: Prusi'a pretinde, ca este constrinsa la continarea resbelului din caus'a refusului Franciei de a cedá cele doue provincie ce nu putemu nu voimu ale abandoná. Favre adauge, ca Prusi'a consimtiese la alegerile pentru constituinta si la unu armistitiu de 25 de dile, inse cu ore cari reserve relative la Elsatia si Lotaringia si refusá cá Parisulu se se reaprovizioneze. Prin unu asemene refusu, orice discussiune deveniea naturalmente inutile, ca-ci armistitiulu fara reaprovizionare ar' fi, dupa unu timpu ore care, o causa de capitulare. Asemenea intrunirea deputatiloru pentru a delibera in pace ar' fi fostu imposibile. Europ'a va judeca. Noi amu facutu, cá ómeni de onóre, totu posibilulu pentru a face se inceteze lupt'a. Ni s'a inchisu inse tóte calile. Acum nu ne mai remane decatu a cere consiliulu la curagiulu nostru, lasandu responsabilitatea sangelui versatu asupre acelor'a, cari respingu sistematicu orice transactiune. Guvernulu a facutu totulu pentru cá o pace demna se devina posibilu, deca i se refusa orice midilocu de a consulta Franci'a. Parisulu a fostu consultatu si orasiulu intregu s'a sculatu pentru a aratá ce póte poporulu, candu e cestiune de onórea camineloru sale si de independintia sa. —

„Romanulu“ ne aduce scirile sosite la Bucuresci despre victori'a armatei dela Loire:

Tours 11 Nov. Armat'a dela Loire, sub comand'a generalului Aurelles de Paladine, a luat eri Orleansulu, dupa o lupta de doue dile.

Perderile francesiloru, ucisi si raniti, nu suntu nici de 2000 ómeni: ale inamicului suntu si mai considerabile.

Francesii au facutu mai multu de o miia de prisionari. Numerulu loru cresce necontentitu prin gón'a ce se da inamicului.

Francesii au luat prusianiloru doue tunuri, mai multu de 20 chesóne cu munitiuni si o mare

multime de furgóne si de carre, incarcate cu provisiuni.

Principal'a batalia s'a datu in giuru de Comlommiers.

In diu'a de 9 Nov., aventulu trupeloru a fostu insemnatu, cu tóte, ca timpulu era reu.

Éta ordinulu de di alu generalului comandante:

„Oficiri si soldati ai armatei dela Loire!

„Diu'a de eri a fostu fericita pentru armele nóstre.

„Tóte positiunile au fostu luate cu vigóre: inamiculu se afla in retragere.

„Guvernulu, fiindu insciintiatu prin mine de purtarea vóstra, me insarcineza a ve adresa multumiri.

„In midiloculu nenorociloru sale, Franci'a are ochii atientiti asupra vóstra. Ea comptéza pe curagiulu vostru.

„Se punemu tóte silintiele pentru cá acesta sperantia se nu fia amagita!“

Datu in marele cortelu generale, in 10 Novembre 1870.

Aurelles de Paladine,  
generale, comand. siefu.

Alta victoria la Chateneuf, unde francesii se aruncara cu nespusa turbare asupra despartituriloru germane, care ii atacasera de tóte laturile, si venindu din padurea vecina ajutoriu francesiloru ii strimtorara intru atata, incatu abia se putara retrage preste capu. Germanii insisi marturisescu, ca perderile loru au fostu fóte mari. Unu batalionu intregu a fostu desmembratu si taiatu de catra trupe. Regim. perdú 430 fetiori, 9 oficiri, 1 maioru, unu siefu de escadronu, 35 dragoni, 23 cai, 2 tunuri, 4 carra cu munitia si 2 de bagagia. De doue ori dederu germanii focu locului si lupt'a totu durase preste 3 ore.

Batalia dela Bourget din 30 Octobre inca va remané memorabile, ca-ce gard'a francesa abia erá in acea garnisóna 2000 si germanii vr'o 20 mii si totusi numai dupace acestia luara casa de casa cu asaltu pana la beserica, de unde inca derimau pe inamicu, ei incungurara in beserica; si se mira germanii de atata eroismu, catu esperiara acolo, dér' cu perdi enorme. —

Londonu 14 Nov. Lordulu Russel insarcinatu de lordulu Granville s'a dusu in cortelulu capitalu alu regelui Wilhelm in Versailles. — Se vede, ca Angli'a incepe a face presiune pentru concesiuni de pace, cam tardiu, inse din interesulu aliantiei din 15 Aprile 1856. — Vomu vedé. —

**Brasiovu 30 Oct. 1870.**

Unu omu de buna incredere din Brescu, -mi impartasi unu faptu infioratoriu si anume:

Pe candu a ajunsu in satulu Mócsi'a, gendarméri'a ducea unu individuu, pe care publiculu lu condamná de celu mai infamuu, acest'a erá fiulu lui Kelemen Samu din satulu Gachea aprópe de Covasn'a, carele in nóptea de 26 Oct. st. v. (adica Marti spre Mercuri) venindu tardiu la cas'a parintésca si intrandu in laintru, a omoritu mai antalu pe mum'a sa, si venindu la tatalu seu, cu lumin'a aprinsa i cerú banii. Sermanulu betranu cugetandu, ca cu aceea -si va scapá viétia, deschise iute o lada, unde avea strinsa sudórea sa si i o predete fiului seu. Acest'a cum primi monet'a, la momentu omori si pe tatalu seu si fara de a porta grigia, ca se mai aflá cineva in casa, plecá cu prad'a sa. Langa mam'a lui, erá din norocire o copila,

că de 13—14 ani, nepót'a betranilor dela o fica a lor (sor'a cu criminalistulu). Copila dormiea într'unu coltiu alu casei, unde erá betran'a, la larm'a ce s'a produsu, copil'a desteptanduse si vedindu cele petrecute cu bunasa, de teróre se trase suptu patu in cea mai mare tacere, de aici putú observá, cum fiulu -si omori pe tatalu, nu dise nici aici unu singuru cuventu, ci astépta pana se departa infamulu.

Dupa cateva minute dela cele intemplete, a-lérge iute copil'a in siura, unde se aflá patru servitori, imblatitorii, cari durmiea dusi de ostenéla, acestia la sberetele copilii se desteptara mersera in casa si vediura scen'a cea infiorátoria, unii alergara la judecatori'a satului, altii la gendarmeria si cateva minute dupa aceea, infamulu efeptuitoriu erá in manele gendarmiloru, se dice cá s'ar fi aflu la densulu si banii parintelui seu in suma de 16.000 fl. v. a.

Acestu individuu se dice mai incolo, ca ar' fi ocupatu functiunea de notariu, si ca e numai de doi ani insuratu.

In 28 s'a transportatu infamulu la San-Georgiu, unde se puse spre pastrare.

Vomu vedé si sententi'a, de n'ar fi numai cá acelor'a, cari au omoritu mai antiertiu pe Draganelu!

N. B. M — — a. —

### Fagarasin 11 Nov. 1870.

In 4 a l. c. universitatea districtului Fagarasiu -si tienú intrunirea sa trimestrale ultima a acestui anu. Obiectele principali de asta data n'au fostu publicarea legiloru nóue, ci transcrierile diferiteloru comitate, de intre cari cea mai ponderósa a comitatului Hunedórei, in care erá demonstrata necesitatea de a se avé una judecatoria nóua in Hatiegu.

Dupa acestea veni la ordinea dilei esplicarea, ce fisiculu Bruszt aflase cu cale a dá reportului seu sanitariu, conformu conclusului sesiunei precedente.

Acést'a esplicare n'a potutu se multumésca nici pre celi mai moderati romani, fiinduca erá proprietatea literaria a acelei clice maghiare de aici, ce in ingamfarea succeselor de pana acum a politice maghiare, si in órb'a ignorare a acelor'a ce se pregatescu si cocu ia sinulu Europei turburate, mai tiene inca mortisiu la ruginitulu ei principiu: de a innegrí cu tóta ocasiunea pre poporulu si preutimea romana.

Din acést'a cauza vic. Antonelli, spre a face aceea ce in impregiarile politice apasatórie de astadi e posibilu, justu si ecuitabile, se aflá in demnatu a face propunerea urmatória:

Domniloru! Ve aduceti aminte, ca in sesiunea ordinaria trecuta mi amu facutu propunerea, cá se se reprobeze protocolarmente atatu auctorului catu si incl. oficiolatu districtuale susternerea reportului sanitariu alu dlui Bruszt, pre care pentru invectivele, ce cuprindea, in amaratiunea animei mele lu numisemu pascuilu. Acést'a propunere, de si partinita de maioritatea membriloru, nu s'a enunsiatu, de acestu favoru se bucurase una alta propunere, mai tardia, carea a mersu intr'acolo, cá reportulu acél'a se se revóce prin una esplicare, la care se obligase d. Bruszt.

Astadi revocarea acést'a o vedemu depusa in man'a presidiului, ca ni s'a cetitu, amu auditu-o si intielesu-o cu totii, inse e departe de a poté multumí pre cineva. Deci eu urmandu firului logicu alu cestiunei, si ponderandu fas'a, in carea a intratu ea prin insasi volientia a on. comitetu, suntu odihnitu in principiu, cá revocarea se se sustérna in. ministeriu, inse numai pre lunga conditiunea: se se esmita una comisiune de cinci, carea studiandu-o cu de amanuntulu, se indice dlui Bruszt acele intercalari si lasari, ce ea va cugetá de absoluta necesarie spre a se sterge cu totutu pet'a nemeritata infipta preutimei, si maioritatei populatiunei districtuale onesta si laboriósa. Acést'a propunere dupa desbatere s'a primitu si enunsiatu, prin urmare decisiunea finale s'a relegatu sesiunei venitorie, pre candu comisiunea esmisa séu va avé a reportá, ca s'a satisfacutu onórei vatamate, séu va

pasí cu una nóua propunere spre a stóree satisfactiunea receruta.

S'a mai pertractatu si procesulu disciplinariu intentatu d. Gridanu, jude cercuale suspensu, si fiinduca intr'ensulu ocuru crime si delictu, ce parte cadu in competenti'a judecatoriei ordinarie, parte in competenti'a celei din M. Osiorheiu pentru les'a Maiestate, s'a adoptatu opiniunea comisiunei, cá comitetulu se nu se pronuncie meritórie asupra celor'a, ce cadu in competenti'a sa, pana candu memoratele tribunale nu voru decide asupra crimelor si delictelor ce i se ascriu. Pana la terminarea procesului are se remanea suspensu dela oficiu si salariu.

Postulu de forestariu cu salariu anuale de 600 fl. are a se mai curentá una data, ca-ce erá unu singuru concurentu, si acél'a inca abia esitu din scóle, prin urmare fara pracsea receruta, apoi e sciutu, ca pre aici comunele suntu incurcate in procese silvanale parte cu erariulu, parte cu natiunea sacsonica. In urma s'a primitu si conclusu a se susterne cu partinire suplic'a corpulului oficialiloru, in care ceru unu adausu la salariu, din caus'a scumpetei ce domnesce si pre aici. — . . .

### Sibiu 13 Octobru 1870.

#### Congresulu besericescu greco-orientale.

(Urmare.)

Cea mai grea cestiune este, ca pana la care linea se póte estinde competenti'a congresului, cá se nu calce competenti'a eparchieloru? Numai aici póte intra disputa la midiulocu.

Eu credu, dice oratorulu, ca proiectulu comisiunei tiene cea mai rigorósa respectare de dreptulu autonomiei, ca-ci nu stabileste nici unu punctu principale, prin care autonomi'a eparchieloru s'ar sentí strimtorata in legislatiunea sa. Acést'a este dupa mine punctulu celu mai esentiale, cá se facu combinare mai mica intre dreptulu supremu si alu eparchieloru. Din punctulu de vedere alu stat. org. credu, ca proiectulu acesta corespunde si nici intr'unu locu nu vatama in principiu. — Acuma trecundu la diferenti'a intre ambele proiecte, trebuie se marturisescu, ca de locu primulu §-u din contra proiectulu facutu nu este altu ceva, decatu unu resonamentu, déra nu principiu; ori cum lu vomu lua, elu este scosu din sant'a scriptura; este o doctrina in contra carei nu póte nime vorbi, déra nu este principiu separat. Alu doilea articulu inca este fórtu momentosu, ca-ci vorbesce despre ascurarea averei nóstre besericesci, scolarie si fundationali.

Lucru frumosu; déra tocma pentru aceea n'asi dori se lu decidemu pe acestu obiectu asia dicundu numai „per tangentem“, care ar' trebui regulatu prin o lege specialmente adusa in privinti'a acesta.

Eu asi fi fórtu fericitu, candu deputatulu Hanea ar' substerne la urmatoriulu congresu unu atare proiectu, care se ascurazez averea besericésca si inaintea judecatorielu. Tóte midiulócele, care se potu prescrie din centru suntu prevediute in proiectulu comisiunei lasanduse totuodata libera vóia eparchieloru, cá ele se-si afle midiulócele cele de lipsa. —

Articululu III din contrapropunere, care vorbesce mai departe despre parochie materie si filiale, este parte decisu prin stat. org. si cá atare nu se póte baga in proiectulu acesta. Asemenea este articululu VI, care vorbesce despre impartirea sesiuniloru, lucru speciale, care se tiene strinsu de competenti'a sínódeloru eparchiali. Acestea suntu diferentiele intre ambele proiecte. Diferentiele acestea nu suntu atatu de grave, cá se amanamu desbaterea, ca-ci in conferintia amu desbatutu asupra lor, si preste totu nu vedu nici o necesitate, ca pentru acést'a contra propunere, se amanamu desbaterea generale. Me pronuntiu pentru primirea de bazea desbateri a proiectului comisiunei si neprimirea propunerei dep. Hanea.

Dep. Besanu crede, ca congresulu se intre in desbaterea speciale a proiectului comisiunei, respingundu contrapropunerea dep. Hanea, ca-ci ce cuprinde aceea lucru nou, nu este bunu, si ce este bunu intr'ensa, este cuprinsu in stat. org. Densulu votéza contrapropunerei dep. Hanea.

Dep. Lemeni dice: Adevératu, ca antevorbitorii Babesiu si Besanu au adusu tóte argumentele, pe care eu inca amu voitu ale aduce inaintea asia

incatu, n'asiu mai avé multu de vorbitu. Eu credu, ca noi astadi ne aflamu in desbatere generale asupra proiectului comisiunei pentru regularea parochieloru si dotarea preutiloru. In desbaterea generale au venit dep. Hanea cu o nóua propunere, care intr'adeveru, dupa cum bine au amintitu Babesiu si Besanu nu cuprinde in sine nici o diferentia in principiu de operatulu comisiunei. Asia déra cá se nu perdemu multu timpu cu discussiunea inceputa propunu inchiaiarea desbateri generali si trecerea la desbaterea speciale, unde apoi dlui Hanea i sta liberu a face la fiacare punctu emendamentele sale.

Dep. G. Popa e contra propunerei comisiunei, si pentru propunerea dep. Hanea, opinandu, ca numai dupa declararea averi besericé si scólei nóstre de nealienavera potemu scapa de daune, ce au se urmeze. Se -mi fia erctatu, dice oratorulu, a aduce inaintu unu casu practicu. Se intempla, ca intr'o comuna prin contributiune se aduna unu capitalu, prin care se inestréza beseric'a respectiva greco-orientale, si candu este beseric'a gata, atunci trece comun'a la alta confesiune si duce si beseric'a cu sene, unu lucru, care dupa propunerea dep. Hanea nu se póte intempla, declaranduse averea de nealienavera de beseric'a cutare gr. or. si cá parte integritória a averi eparchiale (voci acesta este lucru speciale). Déca se induce resp. intabuléza averea besericé-scolaria si pre numele eparchiei nóstre, atunci nu se mai póte lua dela eparchi'a si déca trece o comuna la alta confesiune.

Dep. G. Ioanovicu incidentaliter numai voiesce a capeta deslucire, ca intrat'a congresulu in desbaterea generale asupra obiectului pusu la ordinea dilei séu ba? si déca nu, atunci se decidemu, ca amu intratu in desbaterea generale.

Dep. Macelariu, faptele ne arata, ca de o óra suntemu in desbaterea generale, si trebuie se o finimu odata. Eu amu fostu, dice, facutu propunere pentru amanarea desbateri generali pana mane, déra cadui cu propunerea mea. Eu marturisescu, ca nu suntu in acea placuta positiune, cá Babesiu, cá dintr'o cetire se potu in destulu face deosebire intre unu proiectu si intre altulu si suntu constrinsu a me dechiara pentru proiectulu comisiunei. Partinescu propunerea comisiunei, ca-ci dorescu, ca clerulu nostru merita, a ne ingrigi de sórtea lui. Nu vorbescu pentru propunerea lui Hanea, pentruca nu i cunoscu principiile, dintre care unele si altele suntu diferite de ale comisiunei. Credu, ca in desbaterea speciale dep. Hanea se póte folosi de proiectulu seu.

Dep. Hanea, candu mi amu luat voia a séra esindu din conferintia si candu mi amu luat cutesantia a pasi inaintea congresului cu stilisarea ideelor mele, n'amu fostu resolutu a face propunere, déca in una séu alta privintia nu s'ar fi aflu scaderi in proiectulu comisiunei, pe care le credeamu, ca si altii le voru fi cunoscutu. Déra me incumetu a dice, ca cele aduse de dlu Babesiu inaintea, ca §-lu primu din proiectulu meu nu ar' avé insemnatare, nu le potu partini. Eu credu, ca tocma in frunte trebuie se cuprinda proiectulu principiu, din care se se véda intentiunea operatului intregu.

Problem'a congresului este regularea parochieloru prin reducerea acestora, si mai buna dotare a preutiloru.

Punctulu alu doilea alu proiectului meu asiguréza averea besericésca si scolaria, cá se scimu a cui este, pentruca pre acést'a avere este basata tóta dotarea mai buna a preutimei nóstre (asia e), pentruca amu auditu inca de ani ba si cu ocasiunea congresului de facia, ca in unele locuri se disputa de proprietate imobila a besericéi nóstre.

Amu auditu, ca unu preutu nerecomandanduse la reprezentantele fiscului cu ocasiunea instalarei, celu din urma au amerintiati cu luarea sesiunei. —

Privindu eu uniculu midiulocu de dotarea preutiloru, — fara de a atinge starea presente — in sesiunile parochiali, privindu mai departe, ca imbnatitirea sortii parochiale se conditionéza dela reducerea numerului parochieloru si a mosiei sesionale, credu, ca amu trebuitu se -mi formeza bazea, cá beseric'a se póta dispune liberu despre acesta avere, si amu crediutu, ca congresulu se enuncia, ca acést'a avere este inalienavera, si lipsindu §-lu acést'a din proiectu, intr'adeveru acela erá mancu si fara de baze. Eu n'amu intentionatu a diferi in privinti'a punctului de manecare alu comisiunei.

Totu ce este diferitoriu este modalitatea, carea mi convine mai bine din operatulu meu. Déca cumva óre care dispositiune din acestu operatu ar' vatama autonomi'a parochieloru ori a sínódeloru eparchiali, n'amu nemica in contra, déca se va lasa afara, si celelalte puncte se potu lua cá amendamentele la propunerea comisiunei.

Presidiul e de parere a se inchia desbaterea generale si de a se deschide desbatere speciale, in care se se iè de base propunerea comisiunei. Acesta propunere se primesce.

Se cetesce titulatur'a din propunerea comisiunei „Proiectu pentru regularea parochieloru“.

Dep. Popescu crede, ca acuma numai pòte avè locu, cuventulu „Proiectu“ si propune cã se se dica „Determinatiuni pentru regularea parochieloru“.

Dep. G. Ioanovicu propune urmatòri'a titulatura: „Dispositiuni generalì privitorie la regularea parochieloru“. Se primesce propunerea din urma:

§-u 1. Se iè in desbatere cumulativa cu § 2.

§-u 2. La acestu § propune dep. Hanea, stilisarea urmatòria, adica se se dica in locu „de unulu sèu mai multi capelani“ unulu sèu mai multi parochi“.

Dep. Macelariu se afla indemnatu cu permisiune, a cere deslucire, ca cunòsce beseric'a nòstra sistemulu de capelani sèu ba? (voci: nu cunòsce).

Presedintele respunde: dèca mi dati vòia, voi da informatiune in acèsta privintia (se audim!). Si eri amu atinsu, ca nu sciui in nici o parte a besericeì nòstre unde beseric'a libere s'a miscatu, cã se fia fostu acesta institutiune introdusa si adeca, ca unde a fostu lipsa de mai multi preuti, alta denumire se fia avutu preuti decatu parochi; de candu inse ecisista regimulu si legislatiunea tiei nòstre si dincolo de Lait'a, acesta a totu intetitu pentru introducerea capelanilor si in beseric'a nòstra, fiindu insusi provocatu a dá respunsu in privintia introducerii sistemulu de capelani. — Eu mi amu datu opiniunea mea, in elaboratulu, care s'a tiparitu in „Fòia pentru minte si literatura“, unde m'amu enunçiatu, ca preutimea nòstra este egalù indreptatita in functiunile sale, fiindu insurata si asia sistemulu de capelanu nu i practicabile la noi.

Atunci me amu esprimat cu conditiunea „sine qua non“, ca nu me potu invoi cu sistemulu de capelani, cã nu cumva de aici se vina asupra besericeì nòstre din Ardèlu vr'o paguba. In Bucovin'a, unde suntu fonduri mari besericesci prin influintia regimulu cislaitanu s'a introdusu sistemulu de capelani. In beseric'a nòstra dèca au fostu intr'o comuna doi preuti, ambii au functionatu sub numirea de parochi. Asia dèra pracsã arata, ca in beseric'a nòstra n'au fostu capelani. Nu suntu in contra introducerii de capelani, dèra numai cum amu recomandatù eri, pofiorescu si astadi, cã se ne inrigimu de subsistintia lorù, ca-ce suntu insurati si cu familii numeroase si bine calificati, si prin urmare se nu ofteze in deregatori'a lorù, ci se aiba o vietia tignita.

P. episcopu Ivacicovicu crede, ca fiindu in stat. org. § 7 punct. 2 adoptata numirea de capelanu, ar' fi cu scopu, cã acea se remana si mai departe.

Presedintele dice, aici suntu intielesi numai capelani de pre langa parochi. Acuma este vorb'a despre introducerea sistemulu de capelani.

P. episc. Ivacicovicu, venimu in confusiune, ca-ci dupace se voru reduce parochiele, se va arata lipsa de capelani, ca-ci unele parochii voru fi silite a cere capelani. Asia dèra trebuie se decidemu asupra nomenclaturei acestee. (Va urmã.)

Prèstimãte Dle Redactoru!

„Sciintia si cultur'a“, aceste suntu devis'a seclului alu 19-lea, seclului civilisatiunei, progresului, culturai; aceste suntu faci'a, care prin radiele sale lumnatorie, conduce omenimea din labirintulu oscurantismului la portulu salvarei.

„Sciintia si cultur'a“ aceste au fostu si suntu armele invingatorie ale tuturor seclilor; da; sciintia si cultur'a au fostu factorii putinti, prin cari au ajunsu atavii nostrii la carmaciulu lumii intregi, si singuru prin cari si-au pututu siesi supune lumea intrèga, pre gintile cele de apròpe si pre cele departate, precum ne spune istoria trecutului; si si adi, singuru aceste medie ne potu asigurã ecisistintia nòstra nationala in midiuloculu atatoru popòre eterogene de nu inimice.

„Sciintia si cultur'a“ aceste cuvinte sublime se audu adi dela resaritu pana la apusu, si totu „sciintia si cultur'a“ le respunde polulu dela mèdiadi si mediu de nòpte.

Tòte popòrele, tòte gintile propasescu pre calea sciintiei si a culturai, si òre numai noi romani se stagnamu?

Ba? Noi avemu dreptulu si detorintia cea mai mare, de a imbraciosia flamur'a „culturai si a

sciintiei“ cã se ne eluptamu acelu terenu de onòre prin ele, care si l'au obtienutu stramosii nostrii in seclii, totu prin sciintia si cultur'a“ lorù.

Acèsta romanii o sciui, scfu pre bine, si se folosescu de aceste arme putinte; — dovèda via, ca-ci de candu sòrele libertatei si-au reversatu radiele sale si — asupra acestui pamentu fatalu, de candu e ertatu si romanului a frecuenta scoli, cati si cati barbati destinsi au esitu din sinulu „natiunei romane“, cari prin „sciintia si cultur'a“ lorù si-au castigatu nume nemoritoriu; cate si cate scoli de „sciintia si cultura“, asociatiuni literarie s'au fundatu, cari le scimu bine cu totii, si e superfluu ale amintii.

Acèsta o amu sciutu si noi, teologii din Gherl'a atunci, candu amu fundatu in seminariulu nostru o asemenea scòla de sciintia si cultura „Societatea Alexi-Sincaiana“, cã uiti cu totii „Viribus unitis“ se progresamu pre acea cale lucia; — ca uniti cu totii se aredicamu cu bracie unite standartulu ce porta devis'a asociatiunei nòstre, standartulu, pre care stau scrise cuvintele sublime „sciintia si cultura.“

Dér' acuma vedu, ca m'amu abatutu de pre terenulu ce trebuie se lu obtienù, acum vedu, ca m'amu abatutu dela scopulu meu, care nu erã altulu, decatu a da publicitatei nòua constituii a societ. Alexi-Sincaiane, indeplinita inca in 15 Iunie, candu conducatoriulu asociatiunei, clar. d. Nicolae Moldovanu, si intregulu corpu alu oficieriloru, anuciandu, ca a esperiatu timpulu diregatoriei lorù, pre langa espresiuni de multiamite profunde pentru increderea basata in densii — si depusera mandatulu in manurile societatei, provocandu pre membrii la alegere nòua.

Se revenimu dér' la obiectu!

Abia -si terminase domnulu conducatoriu cuvintele sale, si nenumerate strigate de „se traièscã fostulu conducatoriu, cã conducatoriu de nou alesu“ resunara de pre busele tuturor membriloru; si bravulu si zelosulu fostu conducatoriu alu societatei nòstre, clar. d. Nicolae Moldovanu, care pentru simtiemintele sale pure romanesci si-au eluptatu stim'a si respectulu tuturor, era pentru tactic'a si manevr'a intielèpta cã conducatoriu — increderea comuna a tuturor membriloru societatei nòstre, cu aclamatiune unanima fù alesu de nou de conducatoriu alu societatei Alexi-Sincaiane.

Vivate entusiastice, ce resunau din pepturile fiasce-caruia dovedeau, ca prin alegerea domnialui — s'a implinitu voi'a tuturor.

S'au purcesu la alegerea celorulalti oficiali, si se alèsera de:

Presiedinte Iosifu Cristea, vice-pres. Ioane Goronu, notariu alu corespundintieloru subscrisulu notariu alu siedintieloru Gavrilu Mesesianu, bibliotecariu Vasiliu Carsiai, casieru Aureliu Lupanu, controloru Gregoriu Sima.

Ècata Domnule Redactoru! Dela nòua constituii a societatei Alexi-Sincaiane au trecutù 3 luni de dile, in decursulu carora nu multu ati auditu despre dens'a, ca-ci membrii ei au parasitu acestu panteotu alu sciintieloru si alu culturai, ca culegundu de nou putere, se incèpa cu o nòua insufletirea operatiunilor sale, continuandule de acolo, unde le-au lasatu.

Timpulu recastigarei puteriloru a espiratu, si noi astadi era suntemu uniti sub acelu standartu sacru alu museloru romane, gata de a incepe operatiunile nòstre, si credemu, ca triumfulu va fi securu, ca-ci una ni devis'a; unu cugetu si osimtire ne animèza pre toti si acèsta este:

Romane! inainte pre calea sciintiei si a culturai! —

Gherl'a 28 Oct. 1870.

Iosifu Cristea m/p,  
presiedinte.

Andreiu Popu m/p,  
notariu alu corespundintieloru.

### Declaratiunea

deputatiloru diecesei gr. cat. rom. de Oradea mare, substernuta prin d. Iustinu Popfiu congresului catolicu din Pest'a, in siedintia dela 3 Nov. 1870.

(Tradusa dupa tectstulu maghiaru.)

Escelentissime Domnule Principe-Primate!

Onorata adunare!

Candu una parte a romaniloru din Transilvania, Banatulu temisianu si din partile Ungariei dincolo de Tis'a, in anulu 1870, lun'a lui Fauru, in adunarea lorù numeroasa, tienuta in Alb'a Carolin'a, sub archiepiscopulu lorù Teofilu, au primitu uniunea cu beseric'a apusena, ei au determinatu precisu in

conclusulu, carele a contienutu conditiunile uniunei, ca numai in primirea celoru patru puncte dogmatice se unescu cu s. beserica de Rom'a, era cu privire la ritulu, organismulu internu si disciplina besericeì lorù orientale, s'au declaratù a le pastrã si sustienè neatinse; acestu sentiu alu lorù este esprimatù in conclusulu uniunei cu urmatòriele cuvinte: „Ita tamen, ne per hanc unionem aliquo modo ritus aut disciplina ecclesiae graecae sensim mutaretur et latinae ecclesiae substitueretur. In iudiciis vero ecclesiasticis non secundum jus canonicum latinae ecclesiae, sed secundum graecae ecclesiae canones et disciplinam procedatur“; era punctulu primu alu conclusului respective alu pactului uniunei s'a statoritu in urmatòriele cuvinte: „Primo: sacram unionem continentia quatuor puncta (dogmatica) perpetuo et irremissibiliter ecclesia valachica observet et teneat, ad plura autem nullo sub praetextu adigatur.“

In acèsta forma si in acestu intielesu s'a sanctionatu pactulu de uniune alu romaniloru prin diplomele regesci, emanate in 14 Aprile 1698 si 16 Fauru 1699. Consolidarea acestni actu relegiosu facia cu pusetiunea patriei si cu impregiurările politice de pre atunci s'a consideratu de una mare momentuositate, de unde a resultatù, ca archiepiscopulu Atanasiu, urmatorulu lui Teofilu, conchiamandu una adunare de romani mai numeroasa cã cea antecedente, desbatù cu fruntasii besericesci si lumesci coadunati pactulu uniunei de nou, dupa a carui inchiaiare apoi, episcopulu Atanasiu, voindu a lumnã pre credintiosi despre nòua stare a lucruriloru, a i linistì despre pusetiunea ocupata si a i intarì in nòua lorù relegiune, scrise in pastoralulu seu din 1700, adresatu catra credintiosii sei, urmatòriele: „Quatuor puncta teneamus, ad plura autem nullo sub praetextu obligemur; semper integrum nobis sit servare ritum et disciplinam sanctae orientalis graecae ecclesiae, et secundum illius leges, canones, consuetudines ac sanctiones in lege, disciplina et iuribus dirigere nos ipsos.“

Beseric'a romaniloru, trecuti astfelu in sinulu besericeì universale catolice, determinandu-si in modulu aratatu pusetiunea sa speciale si diferite de a sororei beserice latine prin ritù, dreptu canonicu, disciplina, datine si organizatiune interna, este invederatu, ca prin acèsta a voitù a dá espresiune individualitatii si autonomiei sale proprie si independente; e invederatu, mai departe, ca prin numirea „valachica ecclesia“, i s'a recunoscutu individualitatea nationale besericesca.

De aici a urmatu, ca de si nou format'a beserica romana gr. cat. s'a pusu atunci sub inspectiunea suprema a archiepiscopului de Strigoniù, degia pap'a Grigoriu XVI., in intielesulu bullei mai diosu citande a ponteficelui Piu IX. „pro omnibus graecocatholicis ritui addictis in austriaco imperio commorantibus peculiarem ejusmodi gr. ritus hierarchiam molitus est instituere“, etc. Acèsta idea salutaria a ajunsu la maturitate si s'a incarnatu la romanii gr. cat. in anii quinguaeagenari prin bull'a santului parinte Piu IX. dto. 26 Nov. (sexto calend. Decembris) 1853, publicata in 22 Febr. 1854, prin carea s'a fundatu si s'a instituitu metropoli'a romana gr. cat., si in carea se dise anume: „Quod perficere ipse (Gregorius XVI.) nequivit ob difficultates et rerum et temporum, id nos, benejuvante Domino, aliqua ex parte exsequi constituimus, propriam erigendo pro Romanis in Transilvania ecclesiasticam graeci ritus provinciam, quae constet tum e dioecesi magnovaradinensi, a strigoniensi archiepiscopatu subtracta, tum ex duabus novis per nos erectis dioecibus, lugosiensi scilicet in Banatu temesiensi, et armenopolitana in Transilvania, cujus ecclesiasticae provinciae metropolitica sedem in ecclesia fogarasiensi figure decrevimus.“

In intemeierea acestei provincie besericesci gr. cat. romane, principele-primate de fericita memoria, Em. Sa Ioane Scitovszky si-a castigatu merite nemoritorie, ca-ci in intielesulu urmatorieloru cuvinte ale numitei bulle papale: „exhibita nobis a venerabili etiam fratre nostro archiepiscopo strigoniensi libera quoad haec metropolitici juris resignatione“, a renunciatu la drepturile sale asupra metropoliei gr. cat. de Alb'a Iulia.

Èra pusetiunea de dreptu publicu a metropoliei gr. cat. romane facia cu primatulu strigonianu, se vede lamuritu din cuvintele desu mentionatei bulle papale, relative la diecesele de Fagarasiu si Oradea mare, prin cari, cu privire anume la dieces'a prima, se enuncia urmatòriele: „Ad majorem omnipotentis Dei gloriam, catholicae religionis incrementum, nec non spiritualem romanorum consolationem et commotionem, motu proprio, certa scientia ac matura deliberatione nostra deque apostolica potestatis plenitudine, dioecesim Fogarasiensem in Transilvania,

quae iam inde a sua institutione metropolitico juri archiepiscopi strigoniensis ad haec usque tempora obnoxia fuit, ab eodem jure et subjectione, ejusdem metropolitani antistitis accedente consensu praemisso, auctoritate apostolica, eximimus et dissolvimus ita, ut ipsius dioecesis antistites, ecclesiae, oppida etc., etc., utriusque sexus personae, cujuscunque gradus et ordinis, a pristina, cui antea suberant, metropolitae strigoniensis jurisdictione et quavis alia potestate et praerogativa jurisdictionali in perpetuum pariter exemptae sint et liberatae; era specialminte cu privire la dieceasa oradana gr. cat. reprezentata de presinte prin subscrisii, in bull'a papale, prin carea se fundà metropoli'a nòstra gr. cat. de Alb'a Iulia, se afla urmatòriile cuvinte: „insuper magnovaradinensem dioecesim . . . . . ab eadem jurisdictione (adica strigoniensi) et potestate, de metropolitae ipsius libero consensu et resignatione, in perpetuum ea ratione distrahimus et avellimus, etc.“

Si, dupa tóte acestea, autonomi'a nationale si besericésca a metropoliei gr. cat. rom. de Alb'a Iulia se statorcesce prin mentionat'a bulla in urmatoriulu modu: „Quae cum ita sint, tum magnovaradinensis et fogarasiensis, tum duarum per nos erectarum, lugosiensis nimirum et armenopolitanae, dioecesium territoria, una cum ibi existentibus civitatibus, oppidis, pagis, aliisque accessoriis, in ecclesiasticam provinciam graeco-catholicam unitam linguae romanae, atque adeo unam archiepiscopalem metropolitica sedem fogarasiensem Romanorum graeci ritus catholici uniti, eadem apostolica auctoritate, perpetuo quoque erigimus et instituimus.“

Si érași, voindu a delinea specialminte relatiunea diecesei gr. cat. romane din Oradea mare catra nou infintiat'a metropolia, bull'a papale desu mentionata contine urmatòriile pasagie: „Huic novae metropolitanae ecclesiae Fogarasiensi tamquam suffraganeas, eadem apostolica auctoritate, etiam perpetuo addicimus et attribuimus **tum** ecclesiam episcopalem magnovaradinensem in Hungaria, tum novas per nos erectas episcopales item ecclesias, lugosiensem scilicet et armenopolitanam . . . ita, ut metropolitano antistiti fogarasiensi pro tempore existenti juxta suum ritum obsequentes subsint.“

Provincia besericésca, respective metropol'a romana gr. cat. de Alb'a Iulia, infintiat'a in acestu modu, s'a recunoscutu si pre terenulu dreptului publicu prin aceea, ca s'a inarticulatu in legile patriei.

Deci, acceptandu romanii uniunea cu beseric'a Romei, cu modalitatea si sub conditiunile indicate, si, infintiantuse provincia lor besericésca gr. cat. pre basea dreptului explicatu, se vede lamuritu, cumca acésta beserica, in poterea ritului, autonomiei si disciplinei sale diferite, forméza una beserica cu totul deosebita de cea latina, si, specialminte, ea este astfelu una beserica independenta de scaunulu primatiale alu Strigoniului, este autorizata a-si conduce si direge trebele sale interne ea in sa-si, fara amesteculu si influenti'a altor'a, si din acésta pusetiune a sa, ocupata facia cu celelalte baserice ale statului, se nasce individualitatea sa, a careia sustinere zelosa este detorinti'a religioasa a oricarui credintiosu alu séu binesentitoriu.

De cumva déra, in cerculu beserice universale catolice suntu de a se introduce stramutari corespundietòrie cerintiei timpului, se intielege, ca beseric'a gr. cat. romana, cá una beserica, carea -si are individualitatea sa propria, are de a introduce acele reforme, conformu organismului, ritului si dreptului seu ecclesiasticu propriu si amesuratu disciplinei si datinelor sale proprie; inse, de óra ce tóte acestea suntu lucruri administrationali, beseric'a gr. cat. romana nu póte face, si nici ca are motive cá se faca cu altii cauza comuna in regularea acestor reforme.

Si totusi, cu dispretiulu acestor concepte juste si contra pusetiunei sale independente, basata pre dreptu, cu ocaziunea constituirei adunarei autonome a catolicilor maghiari, provinci'a gr. cat. romana, fara de una consultatiune prealabile, fù indesata in anulu trecut in cadrulu acelei constituante, si s'a chiamatu la aceeași adunare nu cá una individualitate independenta, ci nemidiulocitu numai deosebire sale diecese prin primatulu si respective archiepiscopatul de Strigoniu, carele nu mai are vr'unu dreptu, nici jurisdictionalu, nici administrativu, asupra metropoliei romane gr. cat.; si acésta a fostu caus'a, ca romanii gr. cat. nu au potutu luá parte, cu vatamarea autonomiei lor besericesci, la aceea adunare; éra in anulu presente,

protestulu romanilor contra acestei proceduri este cu atatu mai evidente, cu catu, — tóta lumea o scie, — trei diecese, cari facu si constituescu partea integritòria a provinciei lor besericesci, nici ca au alesu deputati la present'a adunare, carea -si incepù activitatea, ci a alesu numai singura dieceasa oradana, pre carea noi subscrisii avemu onóra de a o representá.

Inse, fiinduca dieceasa oradana, carea in intiesulu cuvintelor mai susu citate ale bullei papale, este sufragana metropoliei gr. cat. romane de Fogarasiu respective de Alb'a Iulia, cá dismembrata de catra corpulu intregu si fara concursulu universitatii beserice metropolitane gr. cat. romane, nu póte direge actiunile sale relative la beserica si nu se póte supune auctoritatii si faptelor obligatòrie ale unei provincie besericesci straine cu atatu mai pucinu, ca prin una asemenea apucatura ilegale, ar lucrá contra sensului si ordinatiunei bullei papale, unde se dice: „et si secus super his, a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, irritum et inane decernimus“: subscrisii, cá representanti ai diecesei de Oradea mare, folosindune de ocaziunea presenta, declaramu cu totu respectulu: ca nu potemu si nici ca vomu participá la acésta adunare autonoma catolica, convocata prin primatule-archiepiscopu alu Ungariei, fara invoierea si consensulu universitatii provinciei besericesci gr. cat. romane, ci fiinduca delibertiunea asupra acestei impregiurari cade in competinti'a universitatii besericesci gr. cat. romane, rogamu cu totu respectulu pre marit'a adunare si pre escellentissimu ei presiedinte, cá se binevoiesca a delaturá pedecele, ce au sustatu pana acum in contra convocarei unui congressu gr. cat. romanu si a ni dá mana de ajutoriu la convocarea aceluasi congressu.

Remanendu cu onóra cuvenita

Pest'a 2 Novembre 1870.

servi umiliti:

Iustinu Popfiu m/p.,

deputatu preutiescu.

Iosifu Romanu m/p.,

deputatu mirenu.

Iosifu Vulcanu m/p.,

deputatu mirenu.

„Fed.“

din dieceasa gr. c. de Oradea mare.

Novissimu. Belgradu serb. 14 Nov.

**(Poniri!)** Consululu rusescu a oferitu regimelul Serbiei, ca Rusi'a iea asupra-si **suprem'a comanda preste armat'a Serbiei** in resbelulu casuale din Oriente. (Fara dór' si póte si preste a Muntenegrului.)

Angli'a se ingrigesce de imprumute mari eventuali. — Turci'a dechiarà, ca e gata cu 600 mii

armati a respinge orce atacu alu teritoriului ei. — C. Andrassy grabi la Vien'a la consultarile ministeriali asupra notei rusesci. — Garibaldi prochiama ajutoria pentru republica generale; gintea latina vrea a decide intre despotismu si libertate. —

#### CONSEMNAREA

ofertelor pentru institutul de fete din Oradea mare.

(Urmare.)

Prin colectanta dn'a Elis'a Piposiu nasc. Circa in M. Osiorheiu au solvitu:

Elis'a Piposiu n. Circa 6 fl., Demetriu Moga 3 fl., Nin'a Csergedi 2 fl., An'a Bárdos 2 fl., Demetriu Fogarasi 3 fl., Demetriu Fogarasi jun. 2 fl., Nicolae Vladu 1 fl., Helen'a Popovits Barcianu 2 fl., Jakab Laura 1 fl., Sarlotta Papp Grid. n. Fásy 3 fl., Mari'a Stoica 2 fl., Mari'a Hosszu 1 fl. Din Sancaiu: An'a Veres 1 fl., Georgiu Tabacariu 50 cr., S. Stephanu 1 fl., Ioane Ciatu 1 fl., ved. de Pepeloviciu Lázár 20 cr., dn'a de Georgiu Gusiatu 20 cr., An'a Fülep 2 fl., Mari'a, soci'a lui Georgiu Popu Grideanu 33 cr. Sum'a 34 fl. 23 cr.

Din colectanta dn'a An'a Ardeleanu din Buteni au solvitu:

Prin Buteni: An'a Ardeleanu 5 fl. 40 cr., Mihailu Bogdanovits 30 cr., Zeini Palincasiu 30 cr., Iuli'a Keresztes 50 cr., Iuli'a Feldseher 1 fl. Din Almás: An'a Groza 5 fl., Emili'a Haliciu 1 fl. Din N. Dobo: Silvi'a Novacu 1 fl. 50 cr., An'a Munteanu 1 fl. Din Dieini: Z. Papp 2 fl., Sofi'a Cserni 2 fl., Sofi'a Brolla 1 fl., Zeni Józsa 30 cr., An'a Birdianu n. Munteanu 50 cr. Din Aldesci: An'a Machi 2 fl., Etelka Németh 1 fl. Din Birectie: Mariti'a Zimbrán 30 cr. Din Berza: Iuli'a Fejér 50 cr. Din Cupediu: Alecsandru Popescu 1 fl. Din Bocsigu: Petronella Popu 1 fl. Din Monereu: Mari'a Ille 1 fl., Regin'a Brenenstock 1 fl., Aniti'a B. Purcelu 1 fl. Din Prezesci: Elisabet'a Polisiu 1 fl. Din Chisindi'a: Mari'a Ardeleanu 50 cr. Sum'a 32 fl. (Va urmá.)

#### CURSURILE

la bursa in 14 Nov. 1870 sta asia:

			cr. v. a.
Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 97
Napoleoni	—	—	10 " 01
Augsburg	—	—	122 " 50
London	—	—	124 " 25
Impromutulu nationalu	—	—	65 " 10
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	55 " 30
Obligatiunile rurale ungare	—	—	78 " —
" " temesiane	—	—	74 " —
" " transilvane	—	—	" —
" " croato-slav.	—	—	" —
Actiunile banței	—	—	709 " —
" creditului	—	—	245 " —



## PRAFURILE



### purgative gazóse dela **Elöpatak**

cuprindu in sine partile constitutive solvetòrie ale apei minerale renumite dela Valcele (Elöpatak) si au in sine tóta puterea vindicatòria a aceleia intru unu gradu inaltu.

Efeptu deosebitu arata prafurile acestea la-catarhe, slabitiune si spasmusu de stomachu, la slabitiune de mistuire, lipsa de apetitu, in pyrosi (formare preste mesura de acide), la hyperami si inflaturi ale ficatului si splinei, la secretiune si escretiune bolnavitiósa de fere. la inchiegare si concretione de fere, si la galbinare ostinata, causate din aceste; nu mai pucinu la mucositatea fiacarui organu alu trupului; la astma (greutate de resuflare) si batatur'a animei, la atonia (slabitiune) si inflatulentia matielor, la hydropica si la plethora abdominala; cu deosebire la trengi, la catarhe de rinichi, besica si tiav'a udului, la formare de nesipu si de pétra in aceste organe, la catarhe chronice si inflaturi de matrice (matra), la fluksiuni séu pola alba, inclinatiune la motrorhagia, ametiala, congestiune catra capu si peptu, la sughitiu ostinatu, la hypocondria si hysteria.

Aceste prafuri se potu intrebuintia cu mai mare folosu, cá ori si care alte midiolóce purgative, iritative si drastice. Efeptulu lor este siguru, linu si fara durere, fiinduca partile lor constitutive suntu de o natura linu solvetòria, recoritòria si alinetòria; de acea se póte continuá si intrebuintiarea lor fara periculu mai lungu timpu; despre ce mai multe auctoritati medicali si scientifici si multi bolnavi au datu declaratie recunoscutòria.

Pretiulu unei cutei cu 12 dóse impreuna cu avisulu despre modulu intrebuintiarei este **1 fl. v. a.**

Se gasesce in tóte pharmaciele mai renumite, in fiacare comerciulu de ape minerale si de specierii mai insemnate.

**Depoulu principalu** si biuroulu de espeditie se afla in Brasiovu in apotec'a „**la coróna**“ a lui **Gregoriu Száva.**